

Marie Čuchalová

English modals *may* and *might* and their Czech translation equivalents

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, bakalářská práce, září 2013

Posudek oponenta

Bakalářská práce Marie Čuchalové se zabývá anglickými modálními slovesy *may* a *might*. Cílem práce je zjistit, jaké volí čeští překladatelé pro tato slovesa překladové protějšky. Mimo to se práce zabývá sémantikou a užitím zmíněných modálních sloves. Autorka ověřuje hypotézu, že slovesa vyjadřující epistémickou modalitu budou nejčastěji přeložena pomocí částice typu *možná* (v případě slovesa *may*), respektive jinou formou vyjadřující menší míru jistoty (v případě slovesa *might*). Dále očekává, že deontické modální významy budou přeloženy nejčastěji slovesy *moci*, *smět*.

Teoretická část představuje krátce dva základní typy modalit a dále se věnuje formálním a sémantickým vlastnostem modálních sloves obecně. Poté autorka přechází k užití a významu zkoumaných sloves *may* a *might*. Mezi méně častými případy užití sloves zmiňuje i přípustkové konstrukce (oddíl 2.3.3.4). Zde by nebylo na škodu krátce tento typ konstrukcí popsat z významového hlediska, protože vyjmenované konstrukce jsou ze syntaktického hlediska různorodé. V poslední kapitole zmiňuje také některé vlastnosti českého modálního systému a věnuje se podobnostem a odlišnostem systému českého a anglického. Teoretická část je zpracována přehledně a dostačujícím způsobem, avšak v části věnované českým protějškům by podle mého názoru bylo užitečné věnovat více prostoru sémantice a užití potenciálních českých protějšků. Tyto jsou v práci pouze vyjmenovány a ilustrovány překladem z angličtiny. V teoretické části dále chybí zmínka o užití zkoumaných sloves ve významu deontické možnosti, která je zmiňována v empirické části.

Empirická část se zakládá na 50 příkladech slovesa *may* a 50 příkladech slovesa *might* excerpovaných z korpusu *InterCorp* společně s českými překladovými protějšky. Originální texty pochází z anglické sekce korpusu, z podsekce próza a drama. V práci chybí vysvětlení, proč byly vybrány právě tyto dvě podseky. Zamýšlela se autorka nad možným vlivem tohoto výběru na výsledky analýzy? Ve vlastní analýze pak autorka nejprve popisuje jednotlivé skupiny modálních sloves na základě modálního významu. Pokud autorka komentuje více příkladů, často samotné příklady následují až za komentářem ke všem z nich. Takto je čtenář nucen listovat v textu dopředu, aby se ke komentovanému příkladu dostal. Tomuto by se šlo vyhnout obrácením pořadí příkladů a komentáře. V oddílu 4.2.3 se autorka věnuje slovesu *might* vyjadřujícímu možnost v přítomnosti a zmiňuje zde časté použití *might* jako zdvořilostního prostředku. Jakého podílu příkladů z této skupiny se to týká? V této skupině by také bylo vhodné oddělit případy slovesa *might*, které podléhají časové souslednosti. V textu ani tabulce jsem nenašla údaje o počtu příkladů, které lze interpretovat jako deontickou možnost (které jsou zmiňovány v části následující (str. 46-47)). V druhé části chybí přehledná tabulka shrnující výsledky analýzy a objevují se nesrovnalosti v počtech příkladů. V oddílu 4.3.2 (str. 42 a dále) je například udáno, že z příkladů *may* vyjadřujících možnost v přítomnosti (v počtu 37 podle ř. 2 na str. 43 nebo v počtu 35 podle tabulky 1 na str. 26) je 53% přeloženo pomocí *možná*, 3 příklady *snad*, 3 příklady *asi* atd. Zde je třeba vybrat buď jeden, nebo druhý způsob vyjádření. Na str. 43 (ř. 10 zd.) autorka pravděpodobně z jediného případu spojení modálního slovesa a adverbialní částice (*may perhaps*) dovozuje, že takovéto spojení „is rather unusual in English“. Na čem je toto tvrzení založené? Z empirické části vychází zajímavé zjištění, že překladatelé dávají ve zkoumaném vzorku přednost

epistémickým částicím typu *možná* při překladu slovesa *may* avšak sloveso *might* překládají častěji pomocí modálního slovesa *moci*. Autorka si také všímá, že modální slovesa jsou do češtiny někdy překládána víceslovnými výrazy, které lépe specifikují konkrétní modální význam.

Poznámky k jednotlivostem:

str. 25, ř. 2-3 zh. ...*Prof. Dušková et al... Quirk et al...*

str. 28, ř. 3-1 zd. ... *“nothing is the speaker’s present conception of reality is seen as barring it from evolving along a path leading to the occurrence of that process.”* (?)

str. 29, ř. 3-1 zd. *Although may is usually considered a less tentative form of might...* ano, *may* je však stále zdvořilejší než prostý indikativ.

str. 30 a 31 ...dva příklady jsou označeny [10]

str.32, ř. 9 zh. ...*the difference between the epistemic may and might has been neutralized...* zrovna příklad [13] toto nepotvrzuje – užívá obou sloves, které podle mého rozlišují míru pravděpodobnosti.

str. 37, ř. 14 zh. *In order to mark a past event, have is used before the main verb...*

Práci se podařilo splnit dané cíle, tedy vytvořit přehled možných překladových protějšků daných modálních sloves a prozkoumat jejich užití. V empirické části si autorka pozorně všímá i drobných významových nuancí a nezvyklých strategií překladu. Práci však lze vytknout poměrně dost formálních chyb (např. str. 18, ř. 14 zh. *relavance*, str. 21, ř. 5 zd. „*may/might just as well*“, str. 22, ř. 2 zh. chybí závorka, str.24, ř.3 zd. „*nesmíš*“ – bez kurzívy, str. 22, ř. 1 zd. *Austrilian*, str. 23, ř. 11 zd. *do not do not exactly correspond*, str. 42, ř. 9 – odkaz na špatné číslo tabulky, některé příklady (např. [32] – [34]) mají opačné pořadí anglické a české věty atd. Jazykově práce vykazuje jen drobné nedostatky.

Závěr: Jak vyplývá z výše uvedeného, předložená studie Marie Čuchalové kritéria kladená na bakalářské práce splňuje. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně až velmi dobře*.